

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 164.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e44402/facsimile.pdf> (tilgået 02. juli 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Rigsdag, begjæret Ordet for at vise mine Talegæster; men det er langt fra, at jeg er saa velbehjæret for Forberedelsen af den tredje Forsamling, saa at jeg maatte endte idag med mine første Ord langtfra at vaffe, nei, meget mere at dampe Sjælen for lange eller mange Taler om Angerens. Jeg vil derfor forfætte den tredje Forsamling, og om jeg maatte end i yngre Dage laude have hørt en overdriven Værd til at røe mine Talegæster, har jeg allerede for lange siden ladet den tilsligede Tænderne, og da jeg er en Gæst af alt Forreent, kan den tredje Forsamling i denne Hensende være rolig. Naar jeg derfor addad mig Ordet, som det funde synes ved et uventet Spørgsmaal, da var det dets, fordi mig synes, at disse saakaldte Spørgsmaal, disse almindelige Spørgsmaal om, hvordan det skal foreholdes ved Oplæsning eller Aflysning af Andragender, tilføje til Rigsdagen, var paa Veie til at afgjøre paa, hvad jeg kaldte den tredje Side; og paa den anden Side fandt jeg, at disse Andragender, som netop Taler er om, havde efter mine Taler, om end udsagteligst, opløst i Forsamlingen. Min Mening er nemlig i første Hensende, at ligesom den tredje Forsamling umuligt kunde være tjent med, at Hølet vilde gaae strengt med den. Saaledes maas den tredje Forsamling være saa strengt som muligt med Hølet udenfor, aa at naar Tænder af disse Høle vilde fremme sig til Rigsdagen med de Ord, som ligger paa Hjerter, saa mener jeg, at det vilde ikke maatte gjøres Vanskeligheder ved at opfylde dette Bølle, slet ingen Vanskelighed, med mindre vi forandrede, at disse Andragender var enten meget langt eller meget kort, og jeg vilde sige, naar vi ikke vilde, at det var begge Dele; men nu mener jeg, at ingen af Dele er Tilfaldet med disse Andragender, og jeg kan saa meget mere usale dette, som jeg selv med udelendt Du har underkastet det; derfor — jeg kan ikke andet — naar det skal fremme, må jeg fremme af mit ganske Hjerte for, at det skal opløses. Det gjælder ikke her om Aflysning, men om en Opmærksomhed, en Høflig Opmærksomhed af Rigsdagen med Tænder af Hølets Bølle, og fremfor Alt, da det er langt fra i vore Dage, at man eller lægger saa liden Vægt paa endog saa de blotte Talerreiser — altsaa jeg maas fremme for, at Adressen skal opløses, men jeg ved godt, at jeg ikke naaer derfor. Efter det nu, at den ikke opløses; havde det overhovedet nu bløde, som den tredje Hølemans vilde tilføje, havde det bløde almindeligt, at en Gæst som til herover ene at raade for, om noget af saadanne Andragender vilde opløses i denne Forsamling eller ei, nu — saa vil jeg altsaa heller ikke idag og maatte det frem vilde fremt, at jeg efter den stränge Forretningsorden, som den tredje Forsamling har enten paalagt sig selv eller dog laader sig paalægge, kan komme til at tale om, hvad mine Talere have lagt mig paa Hjerte, og hvad der betænder saa mig tungt nok paa Hjerte allerede før, det er den høflige Sag; og derfor vil jeg gribe denne Frihed til foreløbig at anmode, at imøgen eller lovenørgen eller hvilken den tredje Dag er, da Forsamlingen vil tillade det, da stiller jeg et Andragende, at der skal gjøres et frit, vel at mærke, et frit liborals af Rigsdagsmand til at tage Stilling til alle Hensender mistlige, for Danmark særlig, for alle Danneænd fjerntlige Stilling i meden Betragtning og give dems Beslutning om, hvad herred kan være at gjere, og det saameget mere, som det synes mig, som om vort Ministeriums daglige Træd er, den fæltige Træd, det gamle danske Gancellies: "Herved er Jæret at gjere."

Høremænd: Det var ingenlunde min Mening, at det skulde overføres til en Komite at afgjøre, om disse Andragender skal opløses eller ikke, men blot at tage Spørgsmaalet i Almindelighed under Overveelse og forelægge Forsamlingen Resultater af dens Undersegelser.

Grundlovs: Det var altsaa blot en foreløbig Beslutning, Komiteen havde at afgjøre, og det forandrer Sagen.

Ordet: Jeg vil tillade mig at gjere Forsamlingen opmærksom paa, at endel Stedtogere allerede have indleveret en Adresse til denne Forsamling; den tæller vel ikke 4000 Underretter, men kun 112, men disse 112 ere Stedtogere, som opholdte sig her i Staden og som satte deres Forretning til Rigsdagsforamlingen. Jeg vil derfor paahvæde, at Blighed fortæder, saaremt Forsamlingen beslæmmer, at Adressen allerede idag skal opløses, at samme Det maas slet den, som Stedtogere have indsendt. Saaremt tillader jeg mig at tilføje, at jeg troer, at vi funde have opløst begge Adresser i langt forrige Tid, end vi have brugt til at forhandle, om de skulle opløses.

Ordet: Før at der ikke skal gaae meget mere Tid til at afhandle, om Adressen skal opløses eller ikke, skal jeg tillade mig ganske kort at sige mig til de 2 sidste tredje Taler med den Bemærkning, at da Høremændene underrettede Rigsdagen om, at der var indkommet en Adresse fra de fjerntlige Stedtogere og en anden fra Preste, saa udvalte han tillig, som man vil finde i Rigsdagskjønden Nr. 10 Pag. 71, at disse 2 Adresser vilde blive henlagte i Forberedelse, og naar Reglementet var bestemt, vilde Forsamlingen tage nærmere Beslutning om, hvad der i den Hørelsen skulde foretages. Det er altsaa af den tredje Høremænd forudsat, og jeg troer af hele Forsamlingen forudsat, at naar Forretningsordenen endelig var bestemt, maatte der være god og godtgjeldende Grund til, at Forsamlingen tog en Beslutning om, hvad der var at gjere ved disse Adresser, og at denne Beslutning ligesaa vel skulde indbringes sig til, at disse Adresser ikke skulde opløses, som at de skulde begrædes mellem hele den øvrige Sænk af Sænk — for at jeg skal slutte mig til en tidligere Talers Ord — som findes i det tilhørende Brevet.

Ordet: Det er ganske udenfor nærværende Forsamlings Beslutning at modtage saadanne Andragender, som ikke gaae ud paa Regt, som forlanges lovsfæst af Forsamlingen, men kun paa at utværlige vilde Høfler og Stemninger; hellere vilde jeg vil have, naar man som Princip antog, at saadanne Andragender kunde modtages til Oplæsning og som følge deraf ogsaa til Indførelse i Rigsdagskjønden, har den betænkte Høremænd ligaa klart fremstillet. Det er kun Spørgsmaal om, hvorvidt det Andragende, som nu er foredragt, udsagteligst skal opløses til Oplæsning, saaremt Oplæsning af Adresser i Almindelighed maas antages som principiel. Det skulde va antaget til Oplæsning og Indførelse i Tidenden, fordi det adresser Hømmet og højlydende Høfler for Landets Høre og Vælfærd; men jeg troer ikke, at deri indholdes nogen Grund, hvorfor Oplæsning skulde lade Stær; thi disse Høfler, som Adressen bærer Udtrykket af, leve i hele Nationen, og de leve, det er jeg forlovet om, ogsaa i nærværende Forsamling. Det er altsaa ikke derfor, at den skal opløses, og hvorfor den skal indføres i Tidenden; men det er, for at Forsamlingen paa en indbyrdes Maade skal samtykke, ikke blot de Taler og Høfler, som deri maatte være udvalte, men og i den Retning og Stræben, der ligger i den, efter at saare Indbyrdes paa Høfler af Landets vigtigste Antagender. Fra dette Synspunkt troer jeg ikke, at den bør modtages; thi at udvalde disse blotte Høfler i den Høflig, at de skulde saare Indbyrdes paa de Beslutninger, som lages af Regjeringen, bør man ikke, saalange man ikke naer har undersegst, om ogsaa det, som tilføjes, kan opnaas; det er altsaa ikke nødvendigt, at lægge disse Høfler for Dagen for Ministeriet, thi ligesom det er defjend med Høfler Høfler, saa er det vistnok slet ligesaa gjennemtrængt af disse som Høfler i Almindelighed.

Subscription paa denne Tidende modtages i Kjøbenhavn hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Lunos (Bergsde Nr. 70), i Provinsierne paa de kongelige Postkontor.

Trykt og forlagt af Kgl. Hofbogtrykker Bianco Lunos.